

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/306/2020
Identifikačné číslo spisu: 7515223156
Dátum vydania rozhodnutia: 21.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7515223156.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Y. A., bývajúceho v P., J. X, zastúpeného JUDr. Michalom Treščákom, ml., advokátom so sídlom v Košiciach, Thurzova 6, proti žalovanému M. B.-L., bývajúcemu v K. X, A. G. E., zastúpenému JUDr. Jozefom Váškom, advokátom so sídlom v Košiciach, Szakkayho 1, o zaplatenie 3 222,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice-okolie pod sp. zn. 14 C 1315/2015, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 16. apríla 2020 sp. zn. 5 Co 271/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice-okolie rozsudkom č. k. 14 C 1315/2015-52 z 24. apríla 2019 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3 217,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 1 608,- eur od 27. novembra 2015 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 1 608,- eur od 14. februára 2019 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení poukázal na výsledky vykonaného dokazovania, zistený skutkový stav a uviedol, že nárok žalobcu náhradu za užívanie predmetných nehnuteľností nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu považoval za dôvodný. Citoval ustanovenia § 123, § 136 ods. 1, § 137 ods. 1, § 451 ods. 1, 2, § 149 ods. 1 Občianskeho zákonníka a uviedol, že obsahom vlastníckeho práva je okrem iného aj vec užívať. Spoluvlastnícky podiel vyjadruje mieru účasti pokiaľ ide o užívanie spoločnej veci. Nárok spoluvlastníka na náhradu za neužívanie spoločnej veci v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu je daný ustanovením § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom jeho nevyhnutným predpokladom je užívanie veci nad rozsah jeho spoluvlastníckeho podielu. Nie je rozhodujúce, či tento stav vyplýva z dohody spoluvlastníkov, z rozhodnutia väčšinového spoluvlastníka alebo či ide o faktický stav. Zdôraznil, že skutočnosť, že žalobca nemohol užívať nehnuteľnosť vplýva i zo spisu okresného súdu Košice-okolie sp. zn. 14 C 214/2008, v ktorom sa žalobca domáhal zrušenia a vyporiadania podielového

spoluvlastníctva, pričom vzťahy medzi stranami sporu boli nepriaznivé, čo znemožňovalo užívanie nehnuteľností žalobcom. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno ohľadne tvrdení, že neužíval celú nehnuteľnosť, ani vo vzťahu dôvodnosti nároku a výšky uplatnenej náhrady. Žalobcovi bola priznaná náhrada za užívanie spoluvlastníckeho podielu vo výške 3 217,- eur za obdobie od 27. novembra 2012 do 28. novembra 2018 a to za rok 2012 v sume 49,12 eura za jeden mesiac a 3 dni, za rok 2013, 2014, 2015, 2016 a 2017 v sume 2 680,20 eura - 536,04 eura, za rok 2018 v sume 487,30 eura za desať mesiacov a 28 dní. Priznanú výšku považoval za primeranú zodpovedajúcu výške všeobecnej hodnoty nájomného vyjadrujúceho majetkový prospech žalovaného užívaním nehnuteľnosti. Zároveň priznal úrok z omeškania vo výške 8,05% ročne zo sumy 1 608,50 eura od 27. novembra 2015 a od 14. februára 2019 do zaplatenia zo sumy 1 611,- eur vo výške 8 % ročne v súlade s ustanovením § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalovaného rozsudkom č. k. 5 Co 271/2019-100 zo 16. apríla 2020 potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

Stotožnil sa so zisteným skutkovým stavom, ako aj s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie. Konštatoval, že žalovaný nepredložil v konaní žiadne iné dôkazy preukazujúce hodnotu sporných nehnuteľností ani neprodukoval žiadne iné dôkazy na popretie skutkových tvrdení protistrany ohľadom výšky náhrady za neužívanie spoluvlastníckeho podielu. K odvolacím námietkam žalovaného uviedol, že otázka nároku, ktorý vzniká spoluvlastníkovi, ktorému iný spoluvlastník znemožnil užívať spoločnú vec v rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu, už bola v rozhodovacej praxi súdov riešená. S poukazom aj na výklad uvádzaného pojmu „úžitková hodnota vecí“ dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne určil výšku náhrady, ak pri jej určení vychádzal z bežného nájomného za obdobné nehnuteľnosti. Napadnuté rozhodnutie vo vyhovujúcom výroku a výroku o trovách konania ako vecne správne potvrdil v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 CSP.

O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa ustanovenia 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, ktorého prípustnosť vyvodzoval podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Namietal nesprávne právne posúdenie veci z dôvodu, lebo súdy mali nárok žalobcu posúdiť ako bezdôvodné obohatenie v zmysle ustanovenia § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 184/2010 v zmysle ktorého rozsah náhrady za neužívanie spoločnej veci musí vychádzať z úžitkovej (hospodárskej) hodnoty užíwanej veci. Podotkol, že súdy za rozhodujúce považovali potvrdenia realitných kancelárií, ktoré predložil žalobca v súvislosti s trhovou cenou prenájmu, avšak náhrada za neužívanie spoluvlastníckeho podielu nie je nájomom. Podstatná časť nehnuteľnosti je orná pôda a samotný rodinný dom je stavbou, ktorá bola daná do užívania pred 55 rokmi. Navrhol zrušiť napadnuté rozhodnutie a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobca v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že je nedôvodné, lebo dovolací dôvod nie je náležite vymedzený a nie sú dané ani procesné predpoklady na to, aby dovolací súd uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia. Dodal, že sám dovolateľ uviedol rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ohľadom otázky rozsahu užívania spoločnej veci, čo je v rozpore s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, ktorého predpokladom je skutočnosť, že predmetná právna otázka ešte nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená. Navrhol dovolanie odmietnuť. Uplatnil si náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd ako dovolací súd (ďalej len „dovolací súd“ resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné a preto bolo odmietnuté.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 421 ods.1 písm. b) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

8. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia

9. Podľa § 422 ods. 1 písm. a), ods. 2 CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy. Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

10. Citované ustanovenie obmedzuje prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie vecí tzv. majetkovým cenzom (ratione valoris). Limituje prípustnosť dovolania určením výšky sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu, pričom túto výšku viaže na desaťnásobok minimálnej mzdy vo všetkých sporoch, ktorých predmetom je peňažné plnenie. Výnimku predstavujú spory s ochranou slabšej strany, keď, vychádzajúc z koncepcie zvýšenej ochrany týchto definovaných subjektov, je majetkový cenzus znížený na dvojnásobok minimálnej mzdy, aby v týchto sporoch bola ponechaná možnosť dovolacieho prieskumu i pri nižších sumách plnenia. To znamená, že pokiaľ je dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o peňažnom plnení, je dovolací prieskum pre nesprávne právne posúdenie vecí možný, len ak peňažné plnenie prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, resp. v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy.

11. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších zmien a doplnení sumu minimálnej mzdy pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou ustanovenú podľa § 7 a sumu minimálnej mzdy za každú hodinu odpracovanú zamestnancom ustanoví na príslušný kalendárny rok vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) nariadením vlády a podľa § 1 nariadenia vlády č. 297/2014 Z. z. (účinného v priebehu celého kalendárneho roka 2015, teda i v čase doručenia žaloby v prejednávanej veci súdu 27. novembra 2015) suma minimálnej mzdy na rok 2015 sa ustanovuje na 380 eur za mesiac pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou (písm. a)) a 2,184 eur za každú hodinu odpracovanú zamestnancom (písm. b)).

12. V prejednávanej veci bol dovolaním napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej o peňažnom plnení vo výške 3 217,- eur, pričom desaťnásobok minimálnej mzdy ku dňu podania žaloby na súde prvej inštancie (t. j. 27. novembra 2015) je 3 800,- eur. Z uvedeného vyplýva, že výška predmetu dovolacieho konania neprevyšuje zákonom stanovenú hranicu majetkového cenzu obmedzujúceho prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP pri peňažnom plnení (ratione valoris), preto je prípustnosť dovolania žalovaného v zmysle § 422 ods. 1 písm. a) CSP vylúčená.

13. Z tohto dôvodu dovolací súd odmietol dovolanie žalovaného podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP, lebo smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému nie dovolanie prípustné. Vzhľadom na rozhodnutie z procesných dôvodov dovolací súd vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia neposudzoval.

14. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 453 ods. 1 CSO v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalobcu v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP), ktorému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému v plnom rozsahu. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia (§

262 ods. 2 CSP).

15. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.